

Pozor na rizikové suvenýry: Co je krásné v přírodě, nepatří do kufru

9.6.2025 - | Česká inspekce životního prostředí

Úmluva o mezinárodním obchodu s ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (CITES) reguluje obchodování s více než 40 tisíci druhy. Nezahrnuje pouze živé organismy, ale také jejich části a výrobky z nich. Exemplářem CITES jsou například výrobky z krokodýlích či hadích kůží a peří ptáků, korálů, mušlí, dále předměty z želvoviny a slonoviny, kožešiny či vycpaniny, ale i různé masti s obsahem chráněných zvířat či rostlin. Pokud je turista přistižen při vývozu takového suvenýru, může čelit nepříjemným následkům - od zmeškaného letu až po pokutu nebo dokonce zadržení.

Pro dovoz většiny exemplářů CITES do České republiky, respektive Evropské unie, potřebujete vývozní povolení země, odkud cestujete, a zároveň dovozní povolení České republiky. Bez těchto dokladů je dovoz nelegální. vysvětluje Petr Bejček, ředitel České inspekce životního prostředí, která společně s Celní správou ČR kontroluje dodržování CITES v České republice.

Celní úřad Praha Ruzyně předal od začátku letošního roku inspekci celkem 76 případů porušení úmluvy CITES. Porušení byla odhalena během celních kontrol cestujících, při odbavování zboží dováženého leteckou nákladní dopravou i v poštovních zásilkách ze zemí mimo EU. Na letišti byly letos zabaveny mj. přípravky deklarující obsah tygra a luskouna, kteří patří mezi nejohroženější savce. Loni byl v jednom z kufrů odhalen ohrožený druh ryb, které fyzická osoba dovážela do ČR pro akvaristické účely. *„Kromě živých a neživých exemplářů se jednalo i o výtažky ze živočichů nebo rostlin chráněných úmluvou CITES, vyskytující se v různých kosmetických přípravcích s údajně léčivými účinky. S blížícím se nárůstem četnosti charterových letů bude vzrůstat i riziko zvýšeného počtu případů porušení CITES. Celní úřad Praha Ruzyně používá při těchto kontrolách speciálně vycvičené psy na vyhledávání CITESových exemplářů,”* upřesňuje plk. Mgr. Igor Soós, ředitel Celního úřadu Praha Ruzyně.

Jaké problematické suvenýry se nejčastěji dovážejí?

Z tropických destinací si turisté často přivážejí schránky chráněných druhů měkkýšů a tvrdé mořské korály, které nasbírali na pláži, aniž by věděli, že je to zakázané. Z Eurasie se dovážejí zejména kožešiny kočkovitých šelem, vlků a medvědů a další lovecké trofeje. Z cest po Středomoří to jsou například suchozemské želvy. Z amerického kontinentu se pak jedná o kožešiny a lovecké trofeje, výrobky z krokodýlí kůže nebo peří divokých ptáků. Typickými suvenýry z jihovýchodní Asie jsou sušené mořští koníci, tradiční čínská medicína nebo lahve obsahující kobry naložené v alkoholu. Další příklady problematických suvenýrů naleznete v příloženém letáku.

Jak dovést exempláře CITES legálně?

Povolení k vývozu a dovozu exemplářů přes vnější hranice EU, tzv. permity CITES, vydává pro české subjekty Ministerstvo životního prostředí (MŽP). Před plánovaným dovozem či vývozem živých zvířat, rostlin či výrobků z nich proto doporučujeme informovat se o podmínkách na MŽP. Povolení k vývozu ze země původu vydávají orgány příslušné země. Období dovolených však většinou nepostačuje ke zjištění, na který úřad je třeba se obrátit, ani k samotnému vydání vývozního permitu. Řada zemí si navíc chrání své přírodní bohatství velmi přísně a zakazuje vývoz jakýchkoli přírodnin bez ohledu na to, zda jsou na seznamech CITES.

Kontakty a další informace o CITES naleznete na webech:

ČIŽP,

Ministerstva životního prostředí,

cites.org,

<https://www.cizp.cz/aktuality/pozor-na-rizikove-suvenyry-co-je-krasne-v-prirode-nepatri-do-kufru>